

Presentació del Centre Educatiu AGANZE

1. Context geogràfic,

Aganze esta situada a l'Est de la RDC, a la Província de Sud-Kivu, al Territori de Kabare, concretament a l'Entitat de Birava. el Complex Educatiu Aganze és un centre comunitari reconegut oficialment pel Govern de la República Democràtica del Congo, via *Ministère de l'Enseignement Primaire, Secondaire et Professionnel*, amb el Núm. CABMIN/0189/2012, la qual cosa fa que tots els cursos formals que es donen al complex segueixin els programes nacionals d'ensenyament i siguin reconeguts oficialment a l'àmbit educatiu estatal, permetent això que tots els seus alumnes es puguin presentar a totes les proves i exàmens nacionals oficials.

2. Context, social

La major part de la població al Sud-Kivu i de la RD. Congo, (el 73% segons les Nacions Unides), viu amb menys d'un 1\$ USA al dia.

El fet que Birava sigui una de les entitats on es fan palesos els efectes col·laterals d'aquesta situació fa que el nivell de vulnerabilitat social i les condicions de vida de la seva població siguin preocupants. És per aquests motius que es dona una escalada de l'empobriment de la població, sense que hi hagi cap sistema d'actuació per part del govern per fer front a aquesta situació.

L'educació dels infants és un dels àmbits més afectats per les conseqüències de la crisi agrícola i dels conflictes bèl·lics, provocant una alta taxa d'analfabetisme del 60%, una feble taxa d'escolarització, situant-se al voltant d'un 40% al 2015, segons l'inspector itinerant encarregat de l'avaluació pedagògica dins el Territori de Kabare i Kalehe.

3. Origen o motiu de creació del centre

El fet que l'Estat, des dels anys noranta no construís noves infraestructures educatives, no garantís el manteniment de les escoles públiques ja construïdes i en definitiva, no es fes càrrec del funcionament de l'educació pública en general, provocà que les famílies comencessin a pagar quotes puntuals amb la finalitat de poder contribuir al funcionament dels centres educatius. A conseqüència dels ajustaments estructurals imposats per les institucions financeres internacionals i de la manca de compromís per part de l'Estat de garantir el dret dels infants a l'educació, la partida pressupostària pública destinada a educació passà del 26%, l'any 1982, al 7%, l'any 1986. Això significà greus conseqüències provocant la manca de pagament de sous al personal docent, amb la conseqüent creixent desmotivació del sector docent, i manca de suport al funcionament dels centres, com a aspectes més significatius a remarcar. L'any 1992,

amb la finalitat d'evitar un any blanc a causa de la vaga ilimitada d'ensenyants per manca de pagament dels seus sous, la Conferència Episcopal i l'Associació Nacional de Pares d'Alumnes del Congo (ANAPECO), com a solució provisional, van proposar que les famílies assumissin una contribució mínima que permetés cobrir les despeses bàsiques dels ensenyants (coneguda com "prime de motivation"). Des d'aleshores les contribucions familiars han anat augmentant any rere any, institucionalitzant un sistema pal·liatiu de finançament, basat en la participació econòmica de les famílies, les quals han d'assumir una mitjana d'un 85% del total de les despeses i propiciant així la consolidació d'escoles d'elit i creant un sistema educatiu molt desigual. Això fa que moltes famílies no es puguin permetre l'escolarització dels seus infants o que n'hagin de prioritzar uns, generalment els nins, en detriment dels altres.

4. Breu història del Centre Educatiu

La idea de crear el centre va néixer després d'una primera iniciativa de caràcter comunitari en la qual participaren de forma activa alguns dels seus actuals membres, la qual consistí en la creació d'un centre d'alfabetització per al·lotes joves que no havien pogut anar a l'escola.

Temps després la idea del Centre va anar evolucionant fins que es va decidir crear el Complex Educatiu Aganze.

El soci local d'aquest projecte, a través del seu Equip Tècnic de Gestió d'ATK (AMANI NA TUMAINI KWETU que en català significa "Pau i esperança a ca nostra", és l'organització responsable de la gestió del dit Complex i és la que s'encarrega d'assegurar la seva línia ideològica i de fer el seu seguiment tècnic i administratiu.

En un principi cada membre posava a l'abast del projecte allò que disposava: terreny, material per la construcció provisional d'aules, mà d'obra, educadors... S'ha de tenir en compte que dins la zona existeixen poques infraestructures sòlides, la majoria estan fetes amb troncs i branques d'arbre i, a vegades, amb planxes de fusta. La consistència d'aquestes construccions és molt feble i dificulta la utilització de tecnologies de l'educació apropiades per facilitar els aprenentatges.

Malgrat la precarietat de les infraestructures el Centre s'ha anat consolidant com a complex Educatiu i amb col·laboració entre la Comunitat Educativa (en sentit ampli) i VSF, durant aquest darrers anys (depenent dels recursos disponibles) s'han construït algunes aules amb material durable i s'ha iniciat l'equipament del Centre tan en material com en serveis: dotació de plaques solars, ordinadors, servei de secretarial, fotocopiadora... Aquesta dotació, a la vegada que és útil per els professors i alumnes, també dona un servei a la comunitat de l'entorn que té difícil l'accés ja sigui per llunyania i/o absència.

Actualment, en dur, s'han construït: una sala d'usos múltiples i tres sales de classe. Estan començades tres sales de classe. El buc està fet però manca aixubar, posar portes i finestres, fer trespol...

Una part important de les famílies de Birava no tenen mitjans suficients per poder sufragar les quotes escolars dels seus infants, tenint en compte que és la mateixa unitat familiar que ha d'assumir alhora, entre d'altres, les despeses de salut, alimentació, vestimenta... La majoria de famílies, que estan compostades per una mitjana de 6 infants per família, tenint en compte les limitacions econòmiques i el

pes de la tradició, generalment prioritzen els nins a l'hora d'escolaritzar-los, quedant les nines al servei de les tasques domèstiques i de la família. És aleshores que aquestes activitats o serveis que es duen a terme en paral·lel serveixen per becar aquells infants (especialment nines) que d'altra manera no podrien accedir a la formació.

5. Objectius.

Els principals objectius del complex són facilitar l'accés a l'educació formal (primària i secundària) i professional dels infants més vulnerables (infants orfes, infants que viuen en el si de famílies sense recursos econòmics suficients per escolaritzar-los...), particularment de les nines i estimular la seva permanència al complex fins a completar l'educació primària, com a mínim, i també l'educació secundària i promocionar la formació professional, en el marc d'una formació integral de tota la comunitat educativa (alumnes, mares i pares, educadors i també les veïnes i veïns de l'entorn), i el compromís social, l'educació en Drets de la Persona Humana, la perspectiva de gènere, el respecte a la natura, la cultura (música, danses, poemes, ...)

6. Funcionament del centre, activitats i participació comunitària

La quantia de la contribució que paguen les famílies per a cada infant escolaritzat per garantir un funcionament mínim del complex educatiu es va decidint amb la participació de la comunitat educativa, facilitant que aquelles famílies que tenen majors dificultats econòmiques i que es vegin amb la impossibilitat d'aportar la contribució acordada (de moment 0,5 \$), puguin fer la seva contribució en espècies o en treball per al complex, que pot adoptar diferents formes segons les capacitats i possibilitats de la família afectada. ATK i el mateix complex educatiu organitzen activitats productives complementàries que permetin reduir el màxim possible la contribució econòmica que han de fer les famílies i cobrir despeses de funcionament.

El complex educatiu a l'actualitat ofereix els 6 cursos d'educació primària i pel que fa a l'educació secundària, ofereix 2 cursos del cicle llarg de secundària (amb dues línies per a cada curs), 4 cursos d'educació secundària de l'especialitat en pedagogia general aplicada i 4 cursos d'educació secundària de l'especialitat tècnico-social, de tal forma que el complex ofereix un total de 6 grups-aula de primària i un total de 12 grups-aula de secundària. A l'actualitat s'està estudiant ampliar l'oferta del complex en educació secundària, oferint també l'especialitat de nutrició, i algun curs de formació professional.

L'acondicionament de la parcel·la i la construcció amb planxes de fusta de les aules d'educació primària i secundària, així com del seu mobiliari tot precaris, ha estat realitzat de forma voluntària per la mateixa

comunitat (veïns i veïnes) i del promotor del centre, independentment de tenir fills o filles que poguessin anar al complex educatiu.

Des de la seva creació el centre compta amb la col·laboració i el suport de Veïns Sense Fronteres (VSF-IB). La construcció de 3 aules sòlides de primària ha estat finançat per el Govern de les Illes Balears a través VSF-IB.
